

1

Τι είναι το φίλτρο;

Τα συστήματα φιλτραρίσματος ή απλά φίλτρα ρυθμίζουν την πρόσβαση σε πληροφορίες ή υπηρεσίες στο Διαδίκτυο σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια. Μπορούν να εγκατασταθούν στον υπολογιστή του χρήστη, σε ένα κεντρικό υπολογιστή που ανήκει σε κάποιο φορέα (π.χ. proxy server σε ένα σχολείο) ή τους υπολογιστές ενός παροχέα υπηρεσιών Διαδικτύου και μπορούν να αντιδράσουν ποικιλοτρόπως: Μπορούν να προειδοποιήσουν για προβληματικές ιστοσελίδες, να καταγράψουν λεπτομερώς τις κινήσεις ενός χρήστη στο Διαδίκτυο, να μπλοκάρουν ύποπτους ιστοχώρους ακόμα και να κλείσουν τελείως τον υπολογιστή.

2

Ποιος είναι ο βασικός στόχος ενός φίλτρου;

Ο βασικός στόχος των φίλτρων για την προστασία των ανηλίκων είναι η παροχή ενός αξιόπιστου φράγματος που αποτρέπει την πρόσβαση σε μη αποδεκτό περιεχόμενο, σε περιεχόμενο που θεωρείται επικίνδυνο ή σε περιεχόμενο που μπορεί να προκαλέσει ηθικές βλάβες στην ανάπτυξη των παιδιών. Ταυτόχρονα, τό κατάλληλο για παιδιά και για νέους περιεχόμενο δεν θα πρέπει να μπλοκάρεται.

Σε ότι αφορά τον γονικό έλεγχο, τα φίλτρα ασχολούνται και με τα δεδομένα που εξέρχονται από τον υπολογιστή, π.χ. για την αποφυγή δημοσίευσης προσωπικών στοιχείων από τα παιδιά, όπως ονόματα, διευθύνσεις σπιτιού ή σχολείου, στοιχεία πιστωτικών καρτών, κ.λπ. Αυτός ο τύπος φιλτραρίσματος είναι πολύ σημαντικός για την προστασία των νεαρών χρηστών και υπάρχουν λογισμικά προγράμματα που διατίθενται δωρεάν στο Διαδίκτυο για τον συγκεκριμένο σκοπό.

3

Το φιλτράρισμα του περιεχομένου αρκεί;

Τα φίλτρα μπορούν να αποδειχθούν πολύτιμα εργαλεία στην προστασία των ανηλίκων από επιβλαβές περιεχόμενο. Όμως, πρέπει να κατανοήσουμε ότι μπορούν να δράσουν μόνο συμπληρωματικά και πιθανώς μόνο σε μικρότερες ηλικίες. Η εκπαιδευτική επίβλεψη στο σπίτι, σε αντιστοιχία με αυτή που γίνεται στα σχολεία, μαζί με την επικοινωνία μέσα στην οικογένεια και την γνώση των κινδύνων, είναι προτιμότερη από τα τεχνολογικά φράγματα καθώς συμβάλλει στη σωστή εκπαίδευση των ανηλίκων, στην κατανόηση των προβλημάτων και στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης για την αντιμετώπιση αυτών.

Τι είδους φίλτρα διατίθενται;

Περιφραγμένες τοποθεσίες

Οι λεγόμενες «περιφραγμένες τοποθεσίες» (walled gardens) ή «λευκές λίστες» (white lists) είναι λίστες απο ιστοσελίδες που είναι κατάλληλες για ανηλίκους και επιτρέπουν στον χρήστη να έχει πρόσβαση αποκλειστικά σε αυτές.

Λίστες «Όχι»

Συντάσσεται μία λίστα «Όχι» από ιστοσελίδες που πρέπει να αποφευχθούν (π.χ. με προσβλητικό, βίαιο ή ρατσιστικό περιεχόμενο) και αν το παιδί σας προσπαθήσει να μπει σε κάποια από αυτές, τότε μπλοκάρεται η πρόσβασή του/της. Ορισμένα προγράμματα λειτουργούν και με λίστες απαγορευμένων λέξεων. Μόλις βρεθεί κάποια από αυτές τις λέξεις σε κάποια ηλεκτρονική διεύθυνση ή στην ίδια την ιστοσελίδα, τότε μπλοκάρεται η πρόσβαση. Το πρόβλημα με αυτές τις λίστες τύπου «Όχι» είναι ότι πρέπει να αναβαθμίζονται συνέχεια.

Μπλοκάρισμα ιστοσελίδων με απαγορευμένες λέξεις

Τα πιο απλά φίλτρα της αγοράς μπλοκάρουν περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, χρησιμοποιώντας λίστα με απαγορευμένες λέξεις. Αυτές οι λέξεις – κλειδιά δημιουργούνται και μπορούν να ανανεώνονται εύκολα και γρήγορα.

Φιλτράρισμα βάσει αυτόματης ταξινόμησης του περιεχομένου

Τα συστήματα αυτόματης ταξινόμησης αξιολογούν ολόκληρο το κείμενο που υπάρχει σε μια ιστοσελίδα. Χρησιμοποιούν για αυτό γνωστές στατιστικές μεθόδους, όπως αυτές που εφαρμόζουν τα φίλτρα ανεπιθύμητης αλληλογραφίας.

Αυτοαξιολόγηση ιστοσελίδων

Οι πάροχοι της διαδικτυακής πληροφορίας τοποθετούν εθελοντικά στον αντίστοιχο ιστοχώρο μια ετικέτα, η οποία δείχνει αν και σε ποιο βαθμό η ιστοσελίδα αυτή περιέχει συγκεκριμένο υλικό (π.χ. βία, γυμνό, τυχερά παιχνίδια, περιεχόμενο για ενηλίκους, κ.λ.π.). Οι ετικέτες και οι κατηγορίες έχουν δημιουργηθεί από την Ένωση Αξιολόγησης Περιεχομένου του Διαδικτύου ICRA. Το φίλτρο διαβάζει αυτές τις ετικέτες και αποφασίζει αν θα επιτρέψει την πρόσβαση, σύμφωνα με αυτά που οι γονείς επέλεξαν να επιτρέψουν στα παιδιά τους να δουν. Το πρόβλημα με αυτό το σύστημα είναι ότι εξαρτάται από το αν οι ιδιοκτήτες των ιστοσελίδων θα αξιολογήσουν εθελοντικά τις ιστοσελίδες τους και μέχρι στιγμής, δεν είναι πολλοί αυτοί που το κάνουν.

Συνδυασμός μεθόδων φιλτραρίσματος

Οι βασικές προσεγγίσεις στο φιλτράρισμα συνδυάζονται σήμερα με πολλούς τρόπους με σκοπό να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα, αλλά και για να διαφοροποιείται η προσβασιμότητα ανάλογα με την ηλικία.